

Madde Bağımlılığı ile Çalışmada Bilimsel ve Pratik İlkeler: Neyi, Ne Zaman, Nasıl, Nerede, Neden ve Kiminle Yapmalıyız?

Prof. Dr. Kültegin ÖGEL

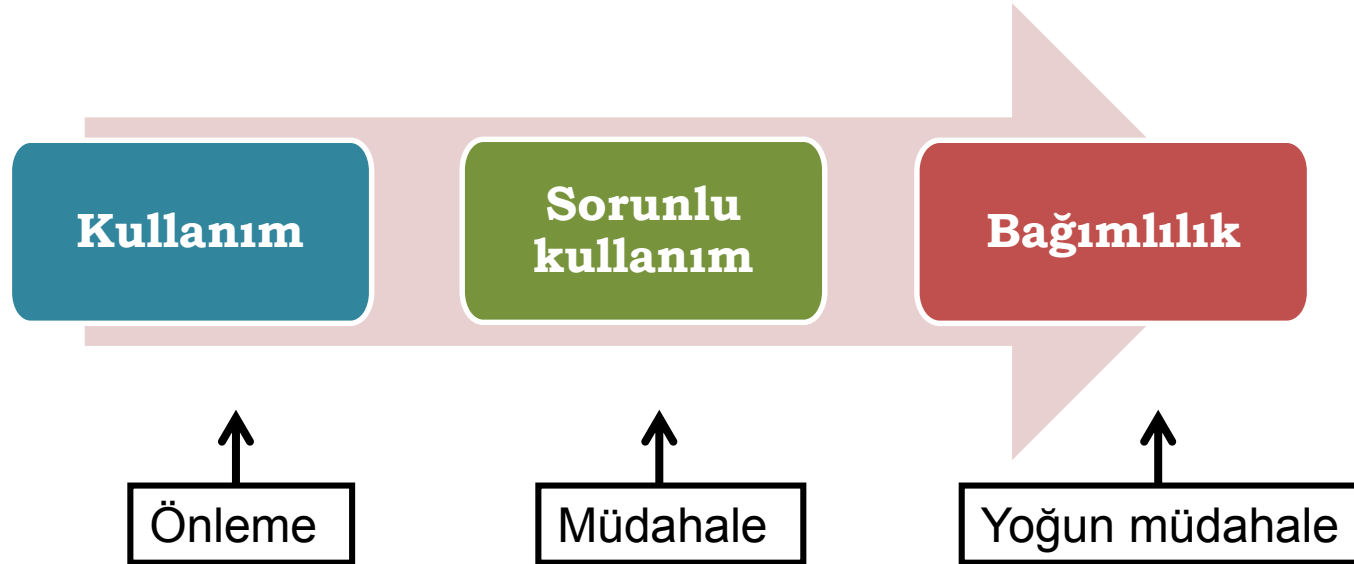
Acıbadem Üni. Tıp Fak

Yeniden Sağlık ve Eğitim Derneği

Tuzsuz Deli Bekir, Matiz-Sarhoş, Tiryaki...

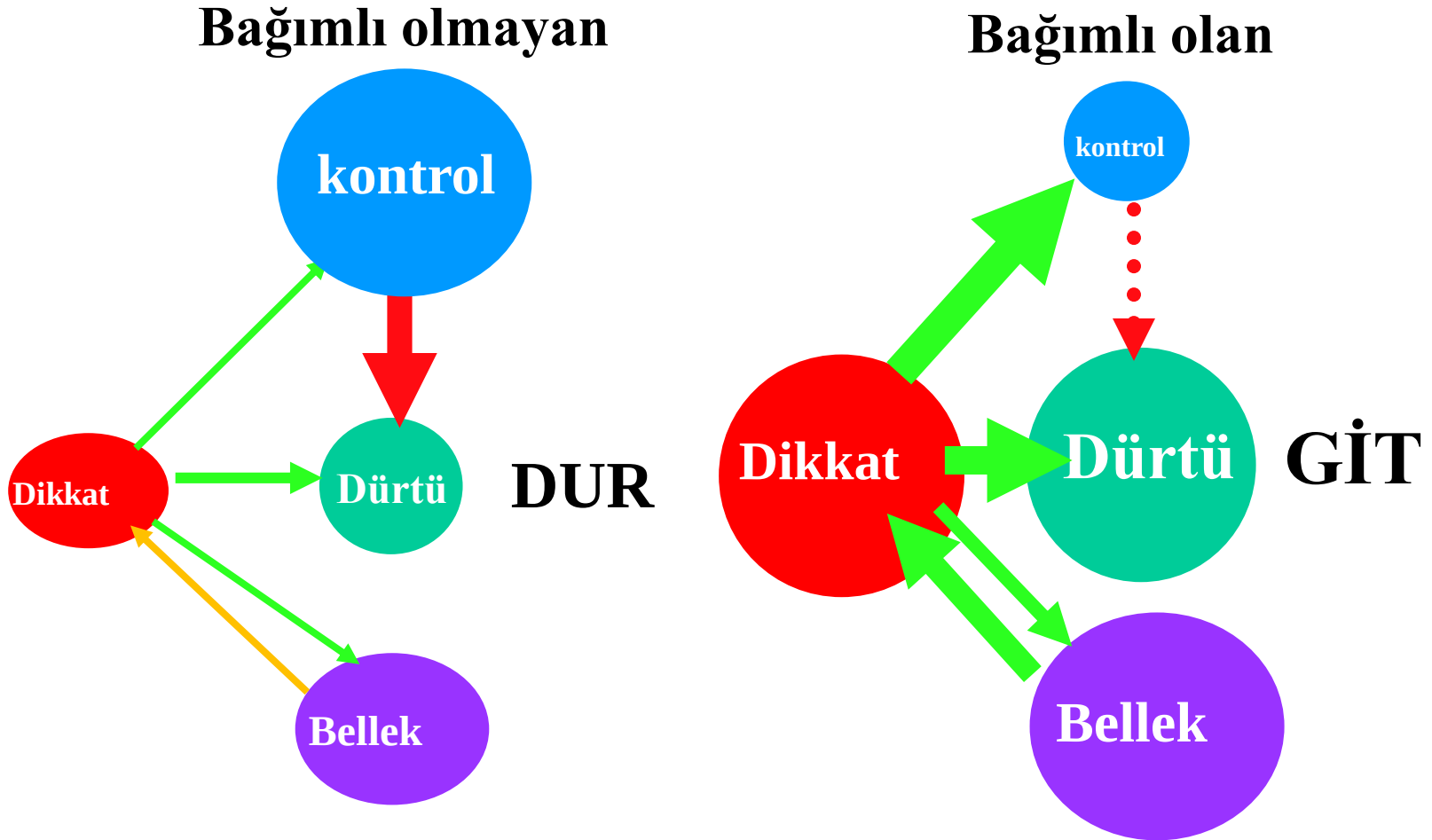

Bağımlılık dediğimiz şey...

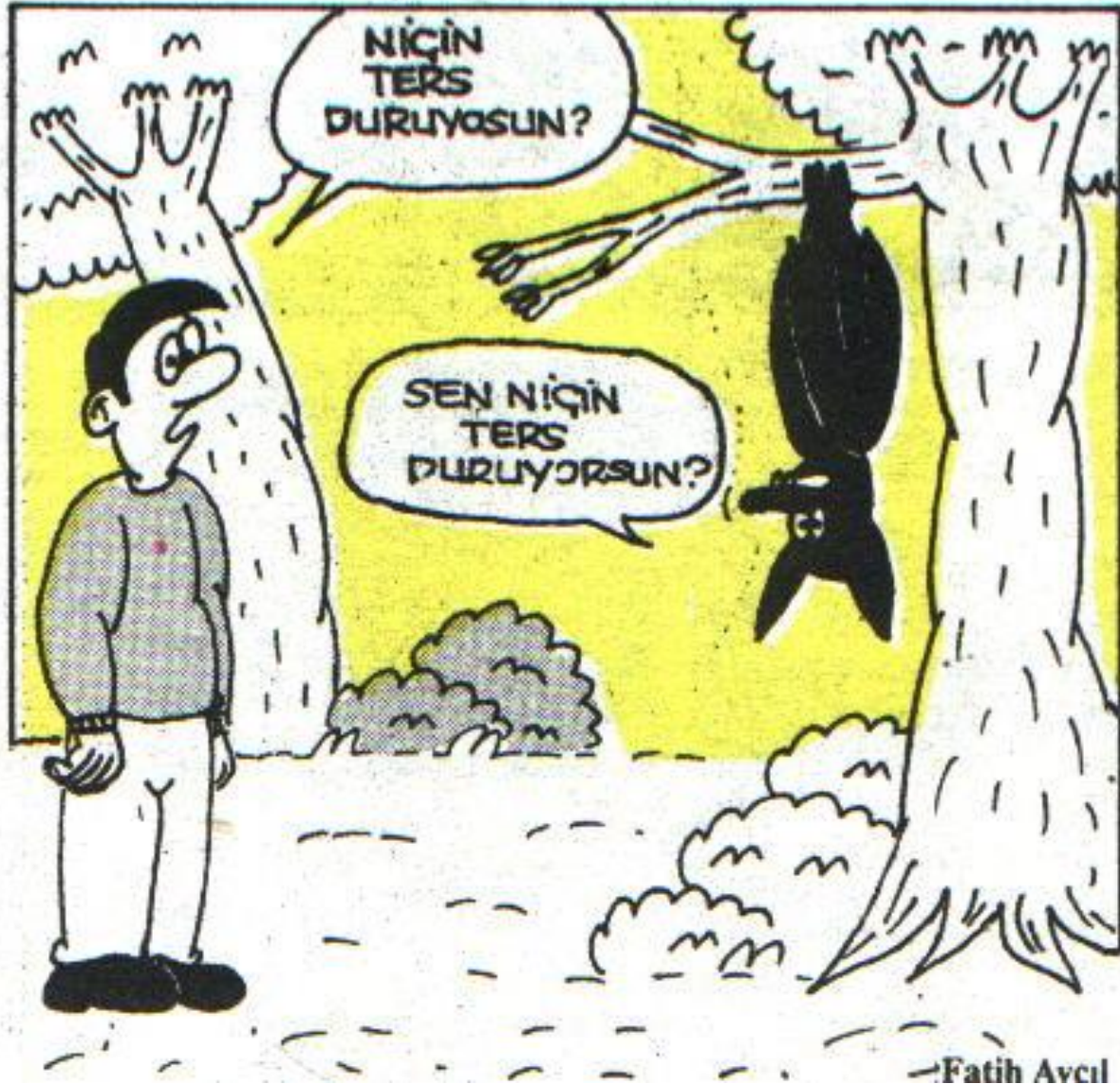

Bağımlılar neden kolayca bırakmıyor?

Bağımlılık beyni değiştirir

Hangisi ters duruyor?

Önleme / Müdahale

Önleme stratejisi

Önleme soruları: Kime?

- Çocuk ve gençlere
 - 15 yaş altı ve üstüne farklı önleme teknikleri
- Aileye
 - Grup eğitimleri zor, bire bir eğitimler...
- Herkese mi?
 - Herkese: Kapsayıcı ama pahalı
 - Risk grubu: Olumsuz çevre, alkol-madde kullanan anne-baba, okul devamsızlığı olan vb

Önleme soruları: Kime?

Hiç madde
kullanmayacak olanlar
~ %80

Kullansam mı,
kullanmasam mı
diyenler ~%15

Ne olursa olsun
madde kullanacaklar
~%5

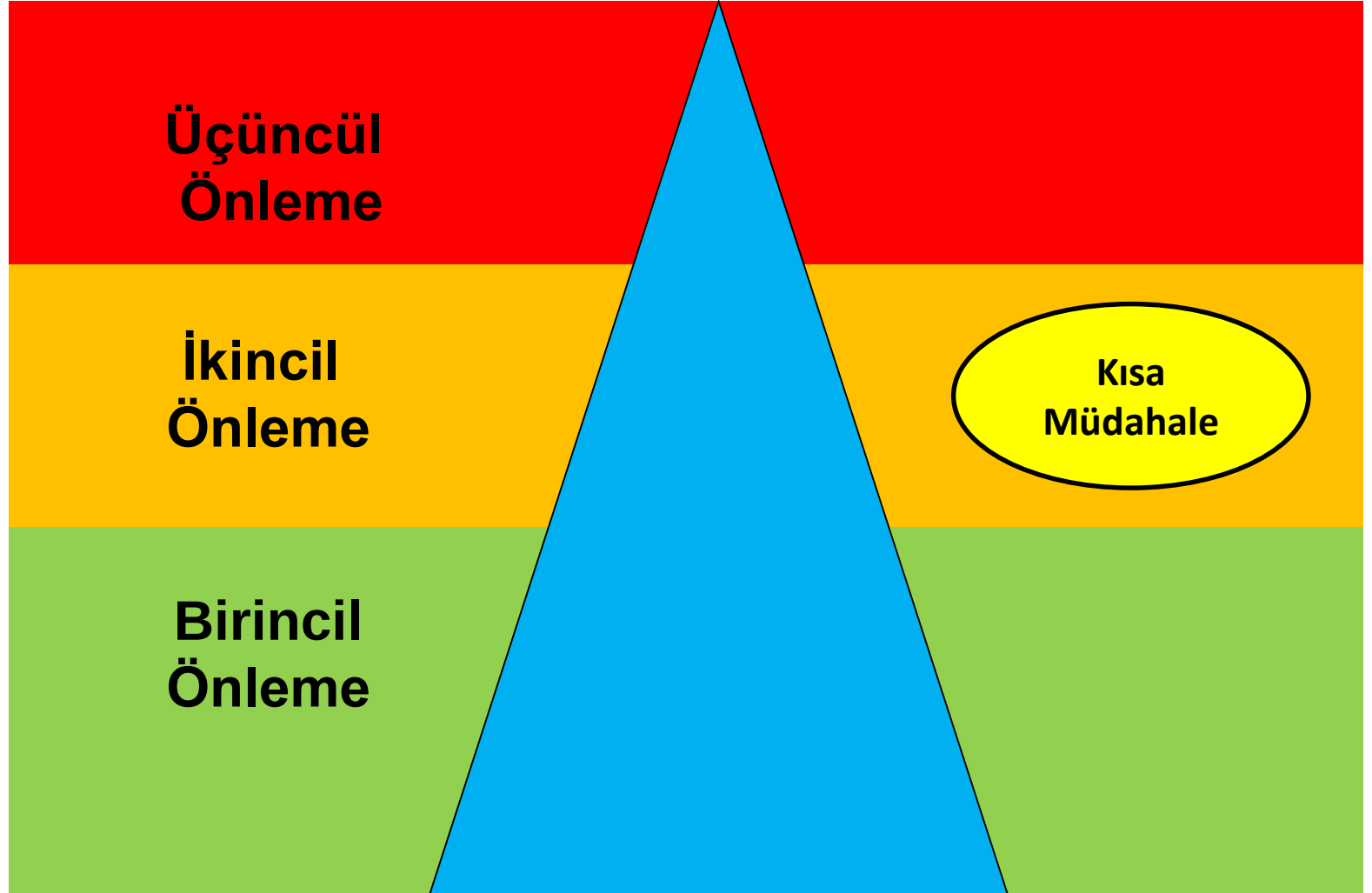
Önleme soruları: Ne zaman?

- Süreklilik şart, vur kaç eğitimlerin önleme etkisi yoktur...
- Tekrarlayıcı olmalı (farklı yaş gruplarında-farklı konularda...)

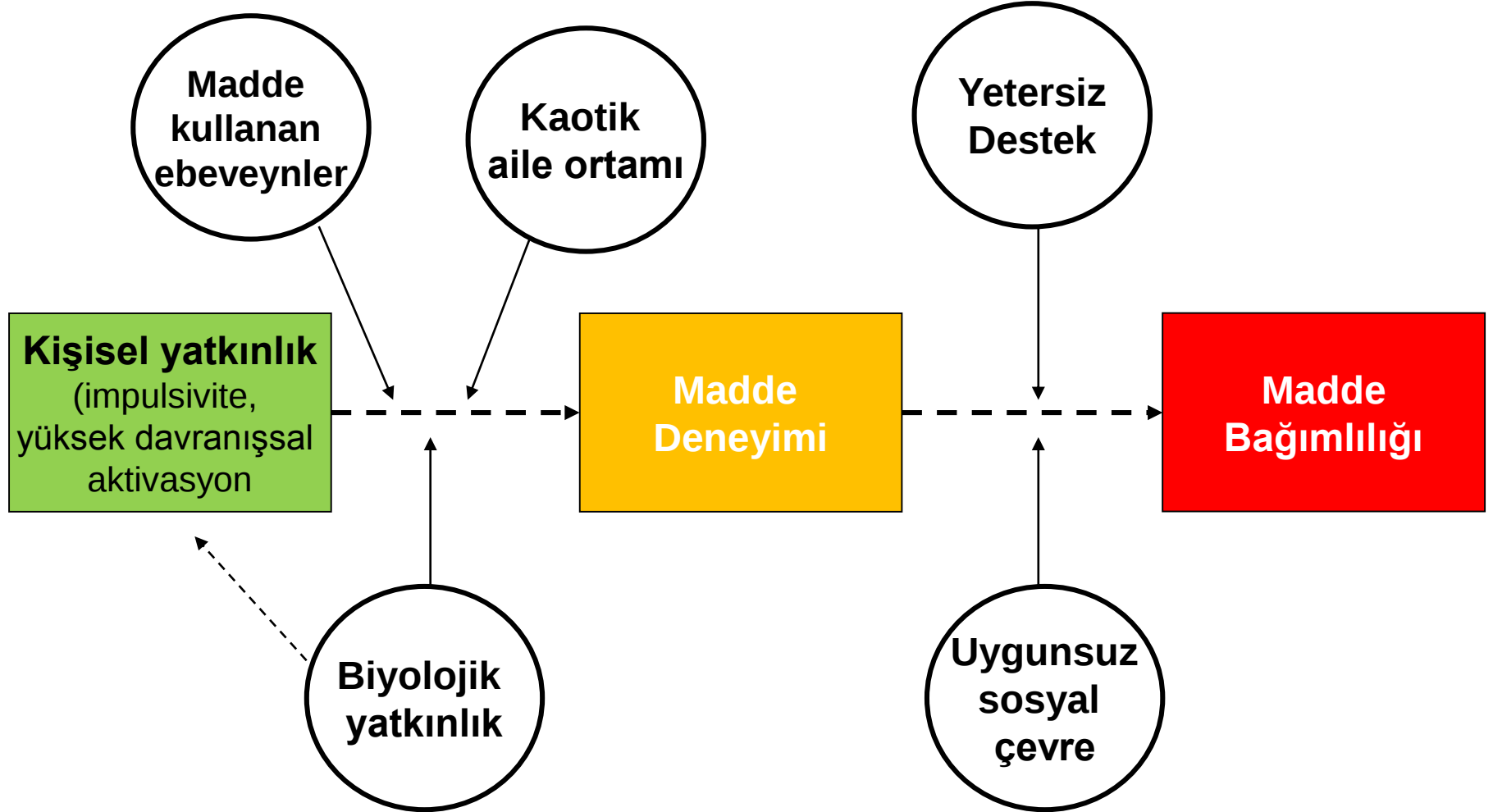
Önleme soruları: Nasıl?

- Bilgilendirme
- Beceri kazandırma
 - hayır deme, sorun çözme, stresle başa çıkma, öfke kontrolü, güvenli davranış vb
- Kampanyalar - toplum temelli
 - toplumsal farkındalık
 - “in” olmaktan çıkarıp “out” yapmak

Önleme

Biyo-psiko-sosyal model

Tedavi

Relaps önleme

Riskli durumların tespiti
Arzuyla başa çıkma
Düşüncelerle başa çıkma
Israrlara karşı koyma

Eşlik eden sorunların tedavisi

Ruhsal sorunlar
Fiziksel sorunlar

Bireysel gelişim

Yaşamını yapılandırmalı
Sorumluluğunu üstlenmeli
Yeni bir hayat kurmalı
Yeni ilişkiler kurmalı

Beceri kazanma

Öfke kontrolü
Stresle başa çıkma
Hayır deme
Assertiveness
Sorun çözme
İletişim becerileri

Aile eğitimi

Kural koyma
Çatışma çözme
İlişki geliştirme
İletişim

Tedavi dediğimiz...

Müdahale: Nasıl?

- Önce ayakta programları hedeflemek lazım, sonra yatarak
- Ayaktan dediğimiz:
 - 2 oda, 2 salon bir yer
 - Psikolog, güvenlik, abi-ablalar, stajyerler
 - Diğer kurumlardan destekler
 - Bir minibüs (?)

Müdahale: Nasıl?

- Yatarak dediğimiz:
 - Çocuk ve gençler için en fazla 15 yatak
 - Kent merkezine ne çok uzak ne yakın
 - Aktivite alanları
 - Psikolog, güvenlik, abi-ablalar, stajyerler
 - Diğer kurumlardan destekler
 - Bir minibüs (!)

Ama...

- Kızlar – erkekler ayrı olmalı
- Çocuklar ve yetişkinler ayrı olmalı
- Hiç boş kalmayacakları bir işlev olmalı
- Personel sürekliliği olmalı
- Bağımlılık çalışmalarında personel-bağımlı oranı yaklaşık 2-3/1 'dir...

Bilgi için

- www.uyusturucu.info.tr
- www.alkol.info.tr
- www.ogelk.net
- www.yeniden.org.tr

Yeniden Derneği Önleme Programları

[www.yeniden.org.tr /yokyav](http://www.yeniden.org.tr/yokyav)

Önleme kutusu - Saydam ve film setleri, ilk ve orta öğretim için (öğretmen, öğrenci, ebeveyn)

Günebakan – psikososyal beceri eğitimi

Kulaktan kulađa – akran eğitimi

Bilgili ol, bağımlı olma – ebeveyn eğitimi

www.yokyaw.org – çocuk ve gençler için

SAMBA

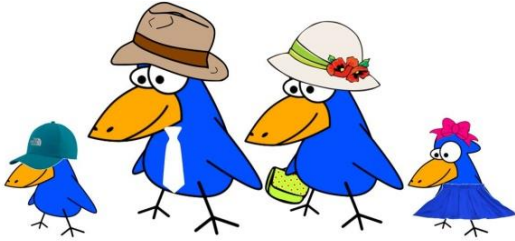
Klinik (20 oturum)*
Denetimli serbestlik (15 oturum)*
Klinik DS (6 oturum)*
Cezaevi (12 oturum)

SAMBART

- Lise
- Aile hekimi
- üniversite

Aile (6 oturum)*

www.samba.info.tr

Jr- Çocuk

Klinik*
Denetimli serbestlik*
Cezaevi
ASPB*

Bankamatik

Hem madde kullanıcısının, hem de idarecinin arzusu...

Kimlerdensiniz...

- İlgili – Bilgisiz
- İlgisiz – Bilgili
- Görevli – Bilgisiz
- İlgili- Bilgili- Görevli

Tipoloji

- Günah keçisi yapanlar
- “Hadi tedavi et”çiler
- “Atalım kurtulalım”cılar
- Romantikler
- “Ne gerek var”cılar
- Kaçanlar
- Fazla sahiplenener
- Parayla destekleyenler
- İddialılar
- İdeologlar
- Rantçılar
- Artistler
- Vicdan temizleyiciler
- Araştırmacılar
- Kerhen’ciler
- Büyükler
- Ahkamcılar
- Kahramanlar

Siz kimlerdensiniz?

ogelk@ogelk.net